

Persische Zusammenfassungen der Beiträge (چکیده فارسی مقالات)

حمیدرضا یوسفی **Hamid Reza Yousefi** در مقاله خود مقدمه ای بر زندگی زرتشت را به تصویر می کشد. او نشان می دهد، که زرتشت به احتمال زیاد آن معلم، متفکر، فیلسوف و یا پیامبر دینی بوده است، که اولین بار موضوع تفکر و اندیشه و نقش آن را در زندگی بشر مستقیم مورد خطاب قرار داده است. یوسفی اندیشه های زرتشت را پیرامون اهمیت فعالیتهای فکری انسان به شش موضوع مختلف دسته بندی کرده است که عبارتند از: 1. اهمیت خرد عملی، 2. فلسفه عملی سه گانه، که شعار اصلی تعالیم وی بوده است: «پندار نیک»، «گفتار نیک»، «کردار نیک»، 3. تصویر جهان و انسان، 4. دیدگاه زرتشت در مقابل چند خدایی و وحدانیت، 5. طرح مباحثی چون: حقیقت، امور مطلقه، مدارا و عدم تعامل از نظر زرتشت، و 6. اهمیت مکتب فکری زرتشت در گذشته و حال.

لنا دانیالی **Lea Danialy** در مقاله خود گزارشی پیرامون تاریخ کلیمیان از ابتدا تا عصر حاضر ارائه می نماید. آغاز تاریخ کلیمیان از پایان یافتن حکومت یهودیان در اسرائیل به دست شلمنسر- پنجم (در 722 پ.م) در این مطلب مطرح می گردد، که طی آن شلمنسر یهودیان را به اسارت به سامره برد و آنها نخستین یهودیان ساکن ایران بودند و تاریخ سکونتشان در ایران با نشیب و فرازهای تاریخ ایران همراه بوده است، گاهی دستی در قدرت درباری داشته و از آزادی قومی برخوردار بوده اند و گاهی فرودست بوده اند و به توسعه زبان و فرهنگ خود پرداخته و با زمانه خود هماهنگ گشته اند. در ادامه نویسنده مقاله مباحثی را پیرامون دیگر پیامبران الهی چون دانیال نبی و اقوام یهودی مطرح می کند و در پایان با تشریح تاریخ یهودیان ایران وضعیت اجتماعی یهودیان در دوره های مختلف تاریخی ایران میزان آزادی و امنیت و پیشرفت یهودیان را با توجه به نوع حکومت در هر دوران بررسی می نماید. ابتدا مشخصات کلی هر دوره از تاریخ یهودیان گزارش می شود و در انتها نتیجه ای کلی از وضعیت آنها ارائه می گردد، به گونه ای که مشخص می شود یهودیان در ایران از جمله مهمترین اقوام باسابقه تاریخی گسترده در جهان می باشند.

آناهید یحیی مسیحی **Anahid Yahyamasahi** در نوشتار خود به بررسی تاریخ ارامنه در ایران و وضعیت تعالیم دینی ایشان در ایران امروزی می پردازد. به نظر وی آیین و دین ارمنیان مسیحی با مهاجرت از ارمنستان و استقرار در ایران از دوران اشکانیان پیروانی داشته است و احتمالاً مکان

قدیمی ترین کلیساها زمانی در ارمنستان بوده اند و طی تاریخ و دوران پادشاهی های متفاوت در محدوده ایران قرارگرفته اند. به عقیده نویسنده مقاله، مهاجران ارمنی در ایران اولین کلیساهای خود را بنا نهادند و آیین و مراسم اجداد خود را برگزار کردند. آنها در ایران همواره مورد تکریم و احترام مردم بوده اند و علیرغم تفاوت دینی، مذهبی، آیین و مراسم خود را در کنار دیگر ادیان الهی و با احترام متقابل نسبت به هم حفظ نموده اند. کلیسای با شکوه ارمنیان در اصفهان «Vank» و کلیسای جامع «Kara Kelisa» و کلیسای «St. Stephanos» در استان آذربایجان همواره مظهر این واقعیت بوده اند، که ارمنیان ایران، مانند سایر اقوام، عضوی جداناپذیر از جامعه دینی - فرهنگی ایران بوده اند.

طاهره حاج ابراهیمی / ولی عبدی Tahereh Hajebrahimi / Vali Abdi در مقاله مشترک خود به بحث پیرامون تاریخ مسیحیان آشوری در ایران می پردازند. از نظر تاریخی آشوریان ایران یکی از کهن ترین اجتماعات مسیحی در شرق محسوب می شوند. آنان به احتمال زیاد از سده نخست میلادی و در زمان پارت ها وارد بخش هایی از امپراطوری ایران شده اند. «اسا» نخستین مرکز اجتماع و فعالیت آشوریان به حساب می آید، ولی به مرور زمان به سایر نواحی از جمله عراق، لبنان و سوریه روی آوردند. طبق نظر نویسندگان، در قرون وسطی ارومیه در ایران مرکز اصلی آشوریان بوده است، اما پس از جنگ های جهانی اول و دوم از آنجا به بخش های دیگر ایران مثل خوزستان، همدان، کرمانشاه و تهران مهاجرت کردند. آشوریان بنیانگذاری کلیسای خود را به قدیس معروف توماس «Thomas» که یکی از حواریون دوازده گانه است، نسبت می دهند. با این حال در سده پنجم میلادی پس از اینکه نسطوریوس در شوراها کلیسای محکوم شد، پیروان او در بیژانس مجال تبلیغ و فعالیت پیدا نکردند. بنابراین به سوی شرق و از جمله «اسا» روی آوردند. از همان زمان به بعد نام آشوریان مترادف با نسطوریان شده است.

طاهره حاج ابراهیمی Tahereh Hajebrahimi در تحقیق ارائه شده به بررسی وضعیت مندائیان در ایران می پردازد. در کنار رود کارون در جلگه خوزستان، قومی کهن و با ایمان زیست می کنند، موسوم به مندائیان. گرچه منشأ این قوم مورد بحث پژوهشگران است، اکثراً آنها را از اردن و فلسطین می دانند. دین مندائیان در زمره ادیان گنوسی «Gnostic» است و رکن اصلی دین داری آنها شست و شو در آب روان است. مندائیان، یحیای تعمیددهنده را بزرگترین آموزگار و درمانگر می دانند و برای او احترام بسیار قائلند. نشانه های حضور این قوم کهن در منطقه بین النهرین از دوران اشکانیان موجود است. به نظر حاج ابراهیمی، مندائیان در طول تاریخ حدود دوهزار ساله سکونتشان در این منطقه دستخوش فراز و نشیب هایی گشته اند. رویکرد این قوم به خدا، جهان و انسان تقریباً همانند دیگر نظام های گنوسی است. البته از نظر مندائیان همه مظاهر طبیعت محترمند و روح حیات هدیه ای است، که خداوند به انسان بخشیده است. بهره مندی از طبیعت و زندگی دنیوی در حدی که نیاز انسان را برطرف کند مجاز می باشد. از این رو، ریاضت و محرومیت

از نظر ایشان معنایی ندارد. به نظر وی، شناخت این دینداران کهن برای شناخت تاریخ اولیه مسیحیت و ریشه‌های آن و همچنین شناخت رویدادهای منطقه فلسطین و بین‌النهرین در آن دوران بسیار حائز اهمیت است. چرا که این مناطق مهد تمدن و ظهور ادیان توحیدی جهان بوده اند.

شهباز محسنی **Shahbaz Mohseni** در مقاله خود معتقد است، که در غرب تصور کلی بر تضاد و اختلاف اصولی بین شیعه و سنی می باشد. این پژوهشگر و عالم دینی که خود سنی مذهب است، اثبات می کند، که در ایران خلاف و عکس این نظر وجود دارد. وی در بررسی های خود پیرامون نقش اهل تسنن در اسلام و ایران، از طرفی وضعیت مدارس، مکتب و نحوه زندگی آنها را توصیف می کند و از طرف دیگر به تحقیق پیرامون تاریخ، میدان و حیطة اندیشه، فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی آنان می پردازد. ایشان بر شرکت گسترده اهل تسنن در انتخابات و دیگر فعالیت‌های سیاسی - مذهبی تأکید می نماید، که حاکی از همصدائی و هماهنگی با دیگر مذاهب اسلامی و بخصوص شیعی در ایران است. از آنجا که ایشان گفتگوی بین فرق اسلامی را بسیار با ارزش و مهم می داند، نمونه های عالی، متحرکننده و مشترک بین المذاهب و بخصوص بین شیعه و سنی را ارائه می نماید، بدون اینکه تفاوت های فکری بین آنها را نادیده بگیرد.

مترجم: دکتر علی رجائی، دانشگاه اراک